

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 463/08-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2010 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti F., s. r. o., právne zastúpenej advokátkou JUDr. M. L., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 107/95 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 107/95 p o r u š i l základné právo spoločnosti F., s. r. o., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 107/95 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. Spoločnosti F., s. r. o., p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti F., s. r. o., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov), ktoré j e Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. M. L., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 463/08-7 zo 16. decembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti F., s. r. o. (ďalej aj „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 107/95 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že: „(...) Navrhovateľ uplatnil svoj nárok na Krajskom súde v Bratislave žalobou zo dňa 20. 07. 1995, doručenou súdu 03. 08. 1995. Vec bola a je vedená na Krajskom súde v Bratislave pod spisovou značkou 22 Cb 107/1995. Žalovaný nárok bol vo výške 1 000 000.- Sk s príslušenstvom, kde úrok z omeškania bol nárokován od roku 2000 do zaplatenia. (...)

Navrhovateľ podal opakovane niekoľko sťažností na prieťahy, a to tak na Krajský súd Bratislava, ako aj na Najvyšší súd SR. Napriek tomu, nie je vec, ktorá bola žalobou uplatnená v roku 1995, do dnešného dňa rozhodnutá.

Z opísaného skutkového stavu a predložených listinných dôkazov vyplýva, že Slovenská republika prostredníctvom svojich orgánov, ktorých sme označili ako účastníkov konania, porušila ústavné práva navrhovateľa.

Porušené bolo ústavné právo navrhovateľa podľa čl. 48, ods. (2) ústavy, a to právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na to, že v tejto veci ani po dobe 12 rokov nebolo konanie skončené, je dôvod, aby navrhovateľ dostal primerané finančné zadosťučinenie, ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch. Navrhovateľ žiada priznať nemajetkovú ujmu v čiastke 1 000 000.-Sk. Toto finančné ohodnotenie len základ žalovaného nároku, bez príslušenstva. S príslušenstvom táto suma predstavuje dvojnásobok istiny. V prejednávanej veci sme tento nárok (minimálne v tejto výške) preukázali aj znaleckým dokazovaním. Navrhovateľ má však odôvodnené obavy, že v prípade úspešnosti v tomto spore bude jeho nárok od žalovaného nevyžiteľný. V tomto smere sa navrhovateľ domáhal vydania predbežného opatrenia, avšak súd (bez zachovania akejkoľvek relevantnej lehoty na rozhodnutie) jeho návrh zamietol. V prípade ak by o nároku navrhovateľa bolo rozhodnuté v súlade s ústavou, a pre prípad, že by bol navrhovateľ v spore úspešný, jeho finančný prospech len na úrokoch bol približne v sume, ktorú navrhovateľ požaduje.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrila predsedníčka krajského súdu listom sp. zn. Spr. 3064/09 z 27. januára 2009 a stanoviskom sp. zn. Spr. 3064/09 z 29. októbra 2009.

2.1 Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení z 27. januára 2009 okrem iného uviedla:

«(...) Z databázy chronologicky zapísaných údajov v PC z manažmentu súdnictva vyplýva, že krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 25. 10. 2007.

Dňa 31. 12. 2007 bolo proti tomuto rozsudku podané odvolanie.

Súdny spis sp. zn. 22 Cb 107/1995 bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o odvolaní dňa 04. 03. 2008.

Tunajší súd dopytom vo svojej kancelárii „22 Cb“ a v kancelárii „5 Obo“ NS SR zistil, že predmetná vec je na NS SR vedená pod sp. zn. 5 Obo 25/2008 a sp. zn.

5 Obo 28/2008. Zatiaľ nebolo vo veci rozhodnuté a preto nebol súdny spis krajskému súdu vrátený.

Na základe vyššie uvedeného si preto(...) dovoľím oznámiť Vám, že spis sp. zn. 22 Cb 107/1995 Vám môže byť pre interné potreby zapožičaný krajským súdom až po jeho vrátení z NS SR, ev. je možné obrátiť sa o jeho zapožičanie priamo na NS

Rovnako z tohto dôvodu - absencie súdneho spisu sp. zn. 22 Cb 107/1995, nie je možné vyhovieť Vašej požiadavke o vyjadrenie sa k predmetnej veci, resp. k tomu, či krajský súd súhlasí s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania.

Po odstránení týchto objektívnych procesných prekážok, Vám krajský súd bezodkladne preloží súdny spis sp. zn. 22 Cb 107/1995 spolu s vyjadrením a stanoviskom k spôsobu prerokovania veci.»

2.2 Z vyjadrenia predsedníčky krajského súdu z 29. októbra 2009 vyplýva:

«(...) Vašu žiadosť, výzvu, uznesenie a sťažnosť som predložila na vyjadrenie zákonnej sudkyňi, ktorá k veci dňa 28. 10. 2009 uviedla:

V danej veci žaloba došla na súd dňa 03. 08. 1995. Podľa názoru sudkyne, je potrebné zohľadniť, že v tomto období bolo v jednotlivých súdnych oddeleniach obchodného kolégia, neprimerane veľké množstvo vecí, ktoré pripadli senátu, resp. sudcovi.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný nepreberal súdne zásielky, súd zisťoval trvalé bydlisko žalovaného a nakoniec kópiu žaloby doručoval prostredníctvom OR PZ B.

(...) Pojednávania v roku 1999, boli odročené aj z dôvodu navrhovaného dokazovania i zo strany sťažovateľa, t. j. žalobcu.

Za neospravedlnenie sa z neúčasti na pojednávaniach v dňoch 21. 03. 2000 a 30. 05. 2000, bola právnenému zástupcovi žalovaného uložená poriadková pokuta (č. l. 145).

Súd uznesením zo dňa 03. 04. 2001 ustanovil znalca z odboru finančníctvo na vypracovanie znaleckého posudku (č. l. 164). Znalecký posudok bol predložený konajúcemu súdu dňa 21. 01. 2002.

(...) Uznesením zo dňa 11. 11. 2002 súd uložil právnenému zástupcovi žalovaného poriadku pokutu, za neúčast' na pojednávani (č. l. 242).

Vo veci bol súdom vyhlásený rozsudok dňa 29. 05. 2003, ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 12. 04. 2007 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa

na ďalšie konanie. Krajský súd v Bratislave rozhodol rozsudkom dňa 25. 10. 2007, ktorý v nadväznosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 02. 2009 nadobudol právoplatnosť dňom 14. 04. 2009.

Podľa názoru zákonnej sudkyne, pri množstve vecí v senáte „22 Cb“, s prihliadnutím na prieťahy v konaní, ktoré v danej veci spôsobil žalovaný - nepreberaním zásielok a následne právny zástupca žalovaného (viď ukladanie poriadkových pokút, znalecké dokazovanie, rozhodnutie vo veci dňa 29. 05. 2003 a následne pokračovanie v konaní po uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12. 04. 2007) sa sudkyňa domnieva, že konajúci senát „22 Cb“, nespôsobil prieťahy v konaní sp. zn. 22 Cb 107/1995.

S uvedeným právnym názorom zákonnej sudkyne na procesný postup tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 22 Cb 107/1995, sa v celom rozsahu stotožňujem. (...)

Na základe uvedených skutočností(...) súčasne oznamujem, že krajský súd podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ÚS SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR.»

3. Vyjadrenie krajského súdu bolo doručené sťažovateľke, ktorá však svoje právo zaujať k nemu písomné stanovisko nevyužila, pričom už vo svojej sťažnosti uviedla, že súhlasí, aby ústavný súd rozhodol v danej veci bez nariadenia ústneho pojednávania.

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (ktorý bol ústavnému súdu doručený 29. októbra 2009) ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 22 Cb 107/095:

Dňa 3. augusta 1995 podala sťažovateľka na bývalom Mestskom súde v Bratislave (ďalej len „súd“) žalobný návrh na zaplatenie sumy 122 698,70 Sk s príslušenstvom proti P. J., B. (ďalej len „žalovaný“).

Dňa 23. augusta 1995 súd vyzval sťažovateľku, aby uhradila súdny poplatok za podanú žalobu.

Dňa 29. septembra 1995 sťažovateľka uhradila súdny poplatok za žalobu.

Dňa 13. októbra 1995 a 3. novembra 1995 sa súd pokúsil doručiť žalovanému opis žaloby na vyjadrenie, avšak zásielky sa mu vrátili späť.

Dňa 29. decembra 1995 súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby mu do 7 dní zaslal doklad, ktorým preukáže zaslanie žaloby odporcovi.

Dňa 5. januára 1996 právny zástupca sťažovateľky zaslal súdu požadovaný doklad.

Dňa 9. júla 1998 krajský súd požiadal o výpis z obchodného registra.

Dňa 4. septembra 1998 krajský súd požiadal Mestskú evidenciu obyvateľstva o oznámenie adresy žalovaného.

Dňa 16. septembra 1998 Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v B. oznámilo adresu žalovaného.

Dňa 23. septembra 1998 krajský súd požiadal Policajný zbor Slovenskej republiky (ďalej len „polícia“) o doručenie súdnej zásielky pre žalovaného.

Dňa 19. októbra 1998 polícia oznámila krajskému súdu doručenie uvedenej poštovej zásielky.

Dňa 13. novembra 1998 žalovaný doručil krajskému súdu svoje vyjadrenie k žalobe.

Dňa 17. novembra 1998 krajský súd zaslal písomné vyjadrenie žalovaného sťažovateľke, aby k nemu zaujala stanovisko.

Dňa 17. decembra 1998 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 27. január 1999. Žalovanému bolo doručené predvolanie prostredníctvom polície.

Dňa 26. januára 1999 právny zástupca sťažovateľky ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní „z dôvodu kolízie v pojednávaniach“ a požiadal o odročenie pojednávania.

Dňa 27. januára 1999 bolo pojednávanie odročené na 17. marec 1999.

Dňa 17. marca 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 5. máj 1999 z dôvodu ďalšieho dokazovania. Uvedený termín nariadeného pojednávania bol neskôr preročený na 4. máj 1999.

Dňa 4. mája 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. júl 1999.

Dňa 11. mája 1999 sťažovateľka doložila do spisu písomné vyjadrenie a listinné dôkazy.

Dňa 17. mája 1999 krajský súd zaslal ostatné písomné vyjadrenie sťažovateľky odporcovi na zaujatie stanoviska.

Dňa 20. mája 1999 sťažovateľka doručila krajskému súdu doklad o doplatení súdneho poplatku.

Dňa 13. júla 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. september 1999.

Dňa 22. júla 1999 sťažovateľka písomným podaním navrhla krajskému súdu, aby vykonal vo veci konkrétne dôkazy.

Dňa 21. septembra 1999 bolo pojednávanie odročené na 14. december 1999, pretože sa nedostavil žalovaný.

Dňa 14. decembra 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu ďalšieho dokazovania.

Dňa 15. decembra 1999 krajský súd urgoval obchodné spoločnosti a Colný úrad v Bratislave (ďalej len „colný úrad“), aby odpovedali na jeho skoršie výzvy.

Dňa 13. januára 2000 obchodná spoločnosť L. a 14. januára 2000 colný úrad odpovedali na výzvu krajského súdu.

Dňa 3. februára 2000 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 21. marec 2000.

Dňa 21. marca 2000 bolo pojednávanie odročené na 30. máj 2000, pretože sa nedostavil žalovaný.

Dňa 30. mája 2000 bolo pojednávanie odročené na neurčito, pretože sa nedostavil žalovaný ani jeho právny zástupca, ktorému krajský súd uznesením č. k. 22 Cb 107/95-145 uložil poriadkovú pokutu.

Dňa 28. júna 2000 bol spis predložený na vymoženie poriadkovej pokuty od právneho zástupcu žalovaného.

Dňa 18. septembra 2000 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 14. november 2000, pričom právneho zástupcovi žalovaného bolo predvolanie doručené prostredníctvom polície.

Dňa 14. novembra 2000 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 27. januára 2001 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 3. apríl 2001.

Dňa 3. apríla 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že „*súd ustanoví znalca na výšku škody ktorú si uplatňuje navrhovateľka*“. Uznesením krajského súdu č. k. 22 Cb 107/95-164 bola vo veci ustanovená znalkyňa Ing. M. F. z odboru finančníctva, ktorá mala znalecký posudok vyhotoviť do 90 dní.

Dňa 31. júla 2001 ustanovená znalkyňa prevzala spis a vrátila ho 3. septembra 2001.

Dňa 22. októbra 2001 znalkyňa oznámila krajskému súdu, že „*Bez rozhodnutia súdu o termíne ukončenia spoločenstva P. J. v s.r.o. F. (poznámka v inom konaní krajského súdu sp. zn. 21 Cd 147/94) nemôžem spoľahlivo a správne naplniť Vaše uznesenie*“.

Dňa 7. novembra 2001 krajský súd reagoval na uvedený prípis znalkyne.

Dňa 15. novembra 2001 znalkyňa požiadala krajský súd o predĺženie termínu na predloženie posudku, pretože žalovaný sa správa obštrukčne.

Dňa 19. novembra 2001 krajský súd vyzval právneho zástupcu žalovaného, aby spolupracoval so znalkyňou, a v ten istý deň predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku „*o ďalších 90 dní*“.

Dňa 30. januára 2002 znalkyňa odovzdala krajskému súdu vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 7. februára 2002 krajský súd zaslal znalecký posudok účastníkom konania na vyjadrenie. Právny zástupca žalovaného tento posudok opakovane neprevzal.

Dňa 12. marca 2002 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 7. máj 2002.

Dňa 6. mája 2002 právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu svoje ospravedlnenie pre neúčast' na nastávajúcom pojednávaní a navrhol prerušenie konania.

Dňa 7. mája 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito. Krajský súd uznesením č. k. 22 Cb 107/95-218 pripustil zmenu návrhu a uznesením č. k. 22 Cb 107/95-224 návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

Dňa 23. mája 2002 krajský súd uznesením č. k. 22 Cb 107/95-221 priznal znalkyni znalečné.

Dňa 14. júna 2002 podal žalovaný odvolanie proti uzneseniu č. k. 22 Cb 107/95-224.

Dňa 27. júna 2002 bol spis doručený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby rozhodol o odvolaní žalovaného.

Dňa 11. septembra 2002 najvyšší súd uznesením č. k. 4 Obo 102/02-236 potvrdil napadnuté uznesenie krajského súdu.

Dňa 25. septembra 2002 bol spis vrátený krajskému súdu.

Dňa 26. septembra 2002 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 11. november 2002.

Dňa 11. novembra 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. január 2003, pretože sa nedostavil žalovaný a ani jeho právny zástupca, ktorému bola uznesením č. k. 22 Cb 107/95-242 uložená poriadková pokuta.

Dňa 13. decembra 2002 právny zástupca žalovaného podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 22 Cb 107/95-242.

Dňa 27. januára 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. marec 2003.

Dňa 28. januára 2003 krajský súd požiadal obchodný register o zapožičanie registrového spisu sťažovateľky.

Dňa 3. februára 2003 sa žalovaný vyjadril k žalobe a založil do spisu doklady.

Dňa 25. marca 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. máj 2003.

Dňa 27. mája 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. máj 2003 z dôvodu vyhlásenia rozsudku.

Dňa 29. mája 2003 bol vo veci vyhlásený rozsudok č. k. 22 Cb 107/95-302. Tento rozsudok v časti výroku, a to v odseku 2 a 4 nadobudol právoplatnosť 13. februára 2004.

Dňa 12. februára 2004 žalovaný podal odvolanie proti rozsudku č. k. 22 Cb 107/95-302 v časti výroku, a to čo sa týka odseku 1 a 3.

Dňa 13. februára 2004 krajský súd zaslal sťažovateľke na vyjadrenie odvolanie žalovaného a žalovaného vyzval, aby uhradil trovy odvolacieho konania.

Dňa 8. apríla 2004 krajský súd uznesením č. k. 22 Cb 107/95-314 odvolacie konanie zastavil, pretože žalovaný neuhradil trovy odvolacieho konania.

Dňa 18. apríla 2004 žalovaný podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 22 Cb 107/95-314, pretože k nezaplateniu odvolacích trov došlo preto, lebo jeho právny zástupca zomrel.

Dňa 31. mája 2004 bol spis predložený najvyššiemu súdu, aby rozhodol o odvolaní žalovaného.

Dňa 21. júna 2004 najvyšší súd vrátil spis krajskému súdu bez rozhodnutia o odvolaní, pretože uznesenie č. k. 22 Cb 107/95-314 *„vydal vyšší súdny úradník, v dôsledku čoho podľa § 374 ods. 4 O. s. p. o odvolaní musí najskôr rozhodnúť sudca“*.

Dňa 7. júla 2004 krajský súd požiadal Slovenskú advokátsku komoru o poskytnutie informácií týkajúcich sa zomrelého advokáta - právneho zástupcu žalovaného, a Register obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „register obyvateľov“) požiadal o zistenie trvalého, resp. prechodného pobytu zomrelého právneho zástupcu žalovaného.

Dňa 21. júla 2004 register obyvateľov reagoval na výzvu krajského súdu.

Dňa 22. septembra 2004 krajský súd uznesením č. k. 22 Cb 107/95-323 zrušil svoje uznesenie č. k. 22 Cb 107/95-314.

Dňa 25. októbra 2004 bol spis opakovane predložený najvyššiemu súdu, aby rozhodol o odvolaní žalovaného.

Dňa 20. novembra 2006 sťažovateľka podala návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 12. apríla 2007 najvyšší súd uznesením č. k. 6 Obo 216/04-344 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 22 Cb 107/95-302 v napadnutej časti a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Dňa 25. mája 2007 bol spis vrátený krajskému súdu.

Dňa 28. mája 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 20. október 2007.

Dňa 27. júna 2007 krajský súd oznámil účastníkom konania zmenu termínu pojednávania z 20. októbra 2007 na 20. september 2007.

Dňa 17. augusta 2007 krajský súd uznesením č. k. 22 Cb 107/95-359 návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 20. septembra 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. október 2007.

Dňa 25. októbra 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom krajský súd vyniesol rozsudok č. k. 22 Cb 107/95-373.

Dňa 31. decembra 2007 podal sťažovateľ odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 17. januára 2008 krajský súd uznesením č. k. 22 Cb 107/95-379 vyzval žalovaného, aby zaplatil súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 27. februára 2008 žalovaný podal odvolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 22 Cb 107/95-379.

Dňa 5. marca 2008 bol spis predložený najvyššiemu súdu, aby rozhodol o odvolaniach žalovaného.

Dňa 27. februára 2009 najvyšší súd uznesením č. k. 5 Obo 25/08-385 rozhodol o odvolaní žalovaného proti napadnutému rozsudku a uzneseniu krajského súdu tak, že napadnutý rozsudok potvrdil, ale sčasti aj zmenil a potvrdil a napadnuté uznesenie zrušil.

Dňa 30. marca 2009 bol spis vrátený krajskému súdu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 Cb 107/1995 dochádza k porušovaniu základného

práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v okolnostiach danej veci môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s nutnosťou znaleckého dokazovania a nutnosťou zisťovať adresu žalovaného, avšak doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predsedníčka krajského súdu, ale ani zákonná sudkyňa vo svojich vyjadreniach nepoukázali na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietáhom. Právny zástupca sťažovateľky iba v ojedinelom prípade (27. januára 1999) požiadal o odročenie pojednávania, inak sťažovateľka bola v napadnutom konaní v podstate súčinnosťná.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že dosiaľ už viac ako 14-ročné trvanie preskúvaného konania (od podania návrhu 3. augusta 1995) bez konečného rozhodnutia je už samo osebe

neprimerané (aj keď ústavný súd neprehliadol, že vec bola približne 4 roky aj na najvyššom súde, čo nemožno pripočítat' na ťarchu krajského súdu). Ústavný súd pritom konštatuje, že krajský súd bol v posudzovanej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných ospravedlniteľných dôvodov aj dlhodobo nečinný, konkrétne od 5. januára 1996 do 9. júla 1998, a jeho postup ani inak nevykazoval vždy znaky plynulého a efektívneho konania. Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť krajského súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne dvoch rokov a šiestich mesiacov krajský súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako žalobkyňa v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Obranu krajského súdu, podľa ktorého priet'ahy v počiatočnom štádiu napadnutého konania „*bolo v jednotlivých súdnych oddeleniach obchodného kolégia, neprimerane veľké množstvo vecí*“, nemožno akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal krajskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 000 Sk, teda 33 193,92 €, vzhľadom na to, že „v tejto veci ani po dobe 12 rokov nebolo konanie skončené“, a pretože sa obáva, že „v prípade úspešnosti v tomto spore bude jej nárok od žalovaného nevyhnutelný“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä vzhľadom na celkovo dlhodobú nečinnosť krajského súdu považuje za primerané vo výške 3 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 24. júna 2008). Za dva úkony vykonané v roku 2008 patrí odmena v sume dvakrát po 105,42 € a režijný paušál dvakrát po 6,31 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov

za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 223,46 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2010